

кредитної спілки у терміни, передбачені для подання податкової декларації. При складанні Звіту особливу увагу необхідно звернути на рядок 24, де зазначається загальна сума одержаних неприбутковою організацією (установою) пасивних доходів, що звільняються від оподаткування. Крім цього, при заповненні рядка 27 Звіту потрібно зазначити суму внесків, які надійшли до кредитних спілок. Якщо кредитна спілка одержує доходи не за основною діяльністю, визначеною Положенням [19], їй потрібно вказати про це в рядку 32. При цьому кредитна спілка повинна провадити окремий облік фінансових результатів неосновної діяльності у порядку, встановленому для платників податку, і сплачувати податок на прибуток від неосновної діяльності у загальному порядку. Основна діяльність кредитної спілки в цьому випадку – це діяльність, що записана в її статуті.

Деякі з господарських операцій кредитних спілок щодо підвищення їх фінансових показників підлягають оподаткуванню. Наприклад, отримання доходів від переведеного кредитного боргу та процентів за нього особі, яка не є членом спілки. У такій ситуації переведення кредитного боргу може бути вигідним для кредитних спілок в аспекті отримання кредитоспроможного платника, який поверне кредит та проценти за його користування, але може не бути членом кредитної спілки. Згідно з абзацу 3 пп. 7.11.13 Закону України "Про оподаткування прибутку підприємств" [9] до основної діяльності кредитної спілки не включаються операції з надання послуг не своїм членам. Унаслідок цього така господарська операція кредитної спілки підпадає під оподаткування та не стимулює кредитні спілки до вирішення питання проблемних кредитів [4, с. 54]. Отримання плати за ведення кредитної справи розглядається податківцями як додаткова послуга, яка не включається до понять "проценти", "пасивні доходи" та підлягає оподаткуванню податком на прибуток [4, с. 51-53].

Щодо оподаткування доходів членів кредитних спілок від розміщених коштів на депозитних рахунках кредитних спілок, то відповідно до Закону України від 24.07.2009 р. № 1617-VI "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей проведення заходів з фінансового оздоровлення банків" такі доходи до 01.01.2013 року не оподатковуються.

Гострим питанням для кредитних спілок є тимчасове звільнення від оподаткування доходів членів кредитних спілок, нарахованих на пайові членські внески, за аналогією тимчасового звільнення від оподаткування депозитних внесків. Кредитні спілки протягом останніх декількох років відстоюють це право в судовому порядку.

Слід зазначити, що звільнення від оподаткування доходів членів кредитних спілок, нарахованих на пайові членські внески, не тільки тимчасово, а й на постійній основі має ключове значення для кредитних спілок. Так, кредитні спілки, у порівнянні з банками, є більш залежними від коштів своїх членів: за рахунок залучених вкладів на депозитні рахунки формуються кредитні ресурси кредитних спілок, а за рахунок членських внесків формується не тільки кредитні ресурси, а й капітал кредитних спілок.

Висновки. На нашу думку, оподаткування кредитних спілок є важливою і методологічно остаточно не визначеною ділянкою обліку. Законодавча невизначеність і методологічні проблеми в бухгалтерському обліку роблять розглянуті в статті питання особливо актуальними. Кредитні спілки працюють в умовах фінансової нестабільності, неузгодженості чинного законодавства. Тому удосконалення податкового законодавства України щодо особливостей оподаткування неприбуткових організацій, в тому числі, кредитних спілок, та прийняття Податкового Кодексу дозволить полегшити і покращити ефективність діяльності кредитних спілок, які посідають вагомe місце на ринку фінансових послуг, а також у його важливій складовій – кредитній системі.

1. Бюлетень кредитних спілок України. – 2008. – Вип. 1 (17). – 52 с.
2. Бюлетень кредитних спілок України. – 2007. – Вип. 4 (14). – 56 с.
3. Вісник Національного Банку України. – 2008. – № 11. – 72 с.
4. Вісник кредитної кооперації. – 2008. – Вип. 3 (6). – 72 с.
5. Гончаренко В. В. Кредитні спілки як фінансові кооперативи: міжнародний досвід та українська практика / В. В. Гончаренко. – К.: Наукова думка, 1997. – 240 с.
6. Закон України від 22.05.2003 № 889-IV "Про податок з доходів фізичних осіб".
7. Закон України від 02.10.92 р. №2654-XII "Про заставу".
8. Закон України від 20 груд. 2001 р. № 2908-III "Про кредитні спілки".
9. Закон України від 28.12.94 р. №334/94-ВР "Про оподаткування прибутку підприємств" (в редакції Закону України від 22.05.97 р. №283/97-ВР).
10. Закон України від 03.04.97 р. №168/97-ВР "Про податок на додану вартість".
11. Звіт про використання коштів неприбуткових організацій і установ, затверджений наказом ДПАУ від 11.07.97 р. №233
12. Лист ДПАУ від 29.01.98 р. №847/11/15-0116 "Про розгляд листа".
13. Лист ДПАУ від 12.09.2000 р. №123/93/7/17-0517 "Про прибутковий податок".
14. Мешко, О. І. Аналіз активів неприбуткових фінансових установ: методика та організація: дис. канд. екон. наук : 08.00.09 / О. І. Мешко. – К., 2008. – 150 с.
15. Наказ ДПАУ від 03.07.2000 р. №355 "Про затвердження Порядку визначення структури ознаки неприбуткових установ (організацій)".
16. Офіційна інтернет-сторінка Всеукраїнської асоціації кредитних спілок – <<http://www.uacu.org.ua>>.
17. Пожар А. А. Економічні та організаційні особливості розвитку кредитної кооперації в Україні: дис. канд. екон. наук : 08.00.04 / А. А. Пожар. – Полтава, 2007. – 250 с.
18. Правда М. Кредитна спілка: реєстрація, діяльність, застава. Бухгалтерський та податковий облік. Український бухгалтерський щотижневик Дебет-Кредит. – №20, 2001.
19. Тимчасове положення про кредитні спілки в Україні, затверджене Указом Президента України від 20.09.93 р. №377.
20. Цивільний кодекс України від 01.02.01 р.

Надійшла до редакції 26.02.10

Є. Калюга, д-р екон. наук, проф.

ОЦІНКА СТАНУ ДЕРЖАВНОГО ВНУТРІШНЬОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ ТА ШЛЯХИ ЙОГО РЕФОРМУВАННЯ

Зазначено проблеми, які стримують реалізацію ефективної системи державного внутрішнього фінансового контролю та запропоновано шляхи її поліпшення.

Issues which restrain implementation of effective state internal financial control are mentioned and the ways of improvement are proposed.

Реалізація функцій державного внутрішнього фінансового контролю має на меті забезпечити проведення єдиної фінансової, кредитної і грошової політики, а також захист фінансових інтересів суб'єктів господарювання.

Розглядаючи сучасний стан справ у сфері внутрішнього фінансового контролю, можна дійти висновку, що ще на початковому етапі ринкових перетворень багато пов'язаних з цим питань не отримали наукового й методичного обґрунтування. І саме через це сьогодні кон-

троль значною мірою ослаблений, про що свідчить не укомплектованість підрозділів внутрішнього контролю. Підвищення рівня державного внутрішнього контролю необхідно здійснювати через удосконалення законодавчих та правових актів. Недосконалення останніх дозволяє різним "підприємницьким структурам" безкарно перекачувати та привласнювати грошові кошти і матеріальні цінності.

Організація і методологія внутрішнього фінансового контролю досліджувалася в наукових працях Білухи М.Т., Бутиця Ф.Ф., Валуєва Б.І., Кужельного М.В., Рудницького В.С., Сопка В.В., Чумаченка М.Г., Шевчука В.О. та інших. Водночас не вирішеними залишаються питання організаційного та методологічного характеру.

Вищевикладене зумовило відокремлення таких завдань статті: визначити діючий стан державного внутрішнього фінансового контролю; внести пропозиції щодо напрямів його реформування.

Про незадовільний стан державного внутрішнього фінансового контролю щодо забезпечення збереження матеріальних цінностей, запобігання розкраданню державного й колективного майна та заподіяння матеріальних збитків постійно зазначається в урядових документах. Із загальною кількістю виявлених злочинів кожний п'ятий пов'язаний із розкраданням державного і колективного майна і вчинений посадовими та матеріально-відповідальними особами, серед яких кожний другий – у великих та особливо великих розмірах. Більшість фактів розкрадань і зловживань виявляють не служби внутрішнього контролю, а інші контролюючі органи.

Причиною незадовільного збереження державного й колективного майна є те, що центральні та місцеві органи державної виконавчої влади не вживали необхідних заходів для зміцнення фінансової дисципліни, наведення належного порядку в обліку товарно-матеріальних цінностей і коштів, послабили контроль за їх використанням і збереженням. Посилаючись на фінансові труднощі окремих керівників розривали угоди з державною службою охорони Міністерства внутрішніх справ, скоротили штат працівників сторожової охорони. Таким чином, керівники, на яких було покладено персональну відповідальність за забезпечення збереження державного й колективного майна, безконтрольно самоусунулися від цієї проблеми, чим сприяли подальшому скоєнню злочинів. Мали місце недоліки й у роботі правоохоронних органів, пов'язані з тим, що не вживалися достатні заходи щодо запобігання злочинам, пов'язаним із розкраданням державного й колективного майна та їх розкриттям. Для усунення вищезазначених недоліків щодо забезпечення збереження державного та колективного майна передбачалося значною мірою посилити контроль за зміцненням дисципліни на підприємствах, ощадливим і раціональним використанням матеріальних ресурсів та коштів; а також зміцнити, а там, де їх ліквідовано, відновити внутрішні (відомчі) контролюючі служби.

На сьогодні в системі внутрішнього контролю основними нормативними документами є "Порядок здійснення міністерствами, іншими центральними органами влади внутрішнього фінансового контролю", затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 22.05.2002 р. № 685 (надалі – Порядок про внутрішній фінансовий контроль) та "Порядок взаємодії органів державної контролюючої служби з контролюючими підрозділами міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, їх територіальних органів при здійсненні планових та позапланових контрольних заходів", затверджений наказом Головкин України від 18.11.2003 р. №274 [2, 1].

Відповідно до цих документів основними завданнями служб внутрішнього контролю є перевірка фінансово-господарської діяльності, цільового та ефективного використання бюджетних коштів, збереження державного майна, економічного використання фінансових і матеріальних ресурсів, виконання планових завдань, ведення бухгалтерського обліку, а також виявлення та усунення фактів порушення фінансової дисципліни, відшкодування

заподіяних збитків. вжиття заходів по запобіганню фінансових порушень на підприємствах, в установах і організаціях, що належать до сфери управління міністерств, інших центральних органів виконавчої влади.

На сьогодні контролюючі підрозділи міністерств, інших центральних органів виконавчої влади повинні щокварталу (наростаючим підсумком з початку звітного періоду) надавати Головкин статистичні звіти дані (ф. № 11-реввізія) про результати реввізій і перевірок на підпорядкованих підприємствах. Відповідно до статистичної звітності за ф. № 11 – реввізія, залежно від кількості підпорядкованих підприємств чисельність спеціалістів, які займаються контролюючою роботою у міністерствах, відомствах, комітетах, органах виконавчої влади, коливається від одного до 300 чоловік. При цьому, кадровий потенціал складається переважно із спеціалістів бухгалтерій та фінансових відділів, і в останню чергу – з реввізорів, які професійно володіють методичними прийомами ведення реввізій.

Визначаючи ефективність застосування внутрішнього контролю доцільно зазначити дві проблеми: завантаженість реввізорського складу при проведенні реввізій і укомплектованість реввізорами на об'єктах контролю. Результати свідчать про те, що загалом по міністерствах України один реввізор протягом року перевіряє в середньому 8 – 9 підприємств. Щодо проведення комплексних реввізій, то такі результати загалом можна вважати задовільними. Водночас, детально проведений аналіз реалізації внутрішнього контролю окремих міністерств, центральних органів виконавчої влади свідчить: один реввізор перевіряє протягом року до 7 підприємств (майже сімдесят відсотків, ніж мало б бути за розрахунками). На окремих з них у різні періоди показник цей ще нижчий, що свідчить про неефективне використання реввізорського потенціалу.

Стан, далекий від благополучного, і в інших міністерствах та відомствах. Так, у різні роки в одних міністерствах реальна завантаженість реввізорів становить 10 – 80 відсотків, в інших – одному реввізору протягом року необхідно перевірити від 100 до 300 підприємств, установ чи організацій. А таку кількість підприємств неможливо навіть відвідати, не кажучи вже про якісне проведення в них реввізій. Це означає, що в одних міністерствах службу внутрішнього контролю практично ліквідовано, і тому завантаженість на одного реввізора в них неймовірно висока, а в інших – дуже низька. Внутрішнім контролем повинні охоплюватися всі підприємства, які належать до сфери управління центральних органів виконавчої влади, у тому числі й ті, що перебувають на госпрозрахунку та не отримують бюджетні кошти, але володіють державним майном (тобто об'єкти, не підконтрольні державній контролюючій службі). Повноваження, надані Головкин Постановою № 685 щодо здійснення контролю за станом контролюючої роботи в міністерствах і відомствах, певною мірою уже сьогодні розширюють обсяги контролю за збереженням державного майна. Втім їх конче потрібно розширити. Це сприятиме подальшій реалізації державної політики у сфері фінансового контролю.

Порядок про внутрішній фінансовий контроль зобов'язує Головкин здійснювати контроль за станом контролюючої роботи в центральних органах виконавчої влади, однак юридично цей "нагляд" має досить значні обмеження. Фактично функції контролю з боку Головкин зводяться до: погоджування кандидатур керівників контролюючих підрозділів центральних органів виконавчої влади та планів проведення реввізій і перевірок підрозділів внутрішнього контролю; узагальнення їх звітності й надання інформації Кабінету Мініст-

рив України; здійснення методичної та організаційної допомоги. Оскільки функції Головкиру й внутрішнього контролю дуже близькі між собою, доцільна ще і співпраця за такими напрямками:

- забезпечення взаємозв'язку планів контрольно-ревізійної роботи та розширення організаційно-методичної допомоги;

- якомога ширше залучення внутрішніх контролюючих служб до спільних ревізій або перевірок з відповідним контролем за станом роботи.

У діяльності Головкиру стратегічного значення на державному рівні (можливо і з залученням органів внутрішнього контролю) має набрати:

- розширення комплексних ревізій і перевірок за участю податкової, митної та інших служб;

- ефективності цільового використання підприємницькими структурами бюджетних і позабюджетних коштів, наданих їм на безповоротній основі, та бюджетних позичок і валютних кредитів, отриманих ними під гарантію Кабінету Міністрів України;

- повноти та ефективності використання, а також збереження державного і комунального майна та виконання підприємницькими структурами зобов'язань, взятих на пільгових засадах під час його приватизації;

- цільового використання коштів, вивільнених у підприємницьких структурах завдяки отриманню пільг щодо сплати податків;

- формування цін і тарифів при виконанні державних замовлень, авансованих за рахунок бюджетних коштів, а також на послуги, які надаються підприємствами-монополістами.

Постановою № 685 не передбачено важелів впливу Головкиру на поліпшення контрольно-ревізійної роботи підрозділів внутрішнього контролю у разі неналежного виконання ними своїх службових обов'язків. До того ж юридично підрозділи внутрішнього контролю є структурними підрозділами міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, а їх керівники підпорядковуються тільки безпосередньо керівникам зазначених органів. Зокрема, давати доручення щодо усунення недоліків у контрольно-ревізійній роботі служб внутрішнього контролю надано право лише Міністерству фінансів України. Таким чином, функції контролю з боку Головкиру за станом контрольно-ревізійної роботи у міністерствах і відомствах фактично зведено до її координування, а для впливу на її посилення достатніх повноважень воно не має. Отож, як правило, все зводиться до зауважень рекомендаційного характеру.

Причини низької ефективності роботи внутрішнього контролю глибокі, а недоліки в його роботі накопичувалися протягом багатьох років. Однією з причин є те, що в міністерствах контрольні функції, по суті, покладено тільки на контрольно-ревізійні служби, з яких в основному й питають за збереження майна та дотримання державної дисципліни. Інші структурні підрозділи (планові, фінансові, технічні, збутові, праці й заробітної плати та інші) контролем практично не займаються, незважаючи на те, що від них також багато в чому залежить організація виробництва. Крім того, слід мати на увазі, що ревізії фінансово-господарської діяльності підприємств, як правило, проводяться в дуже стислі строки, поверхово, без інвентаризацій і зустрічних перевірок. В окремих міністерствах нерідко практикувалися ревізії, що проводилися невинуватим так званим перехресним способом: бухгалтерів одного підвідомчого підприємства проводили ревізію іншого підприємства і навпаки. Усе це негативно вплинуло на ефективність внутрішнього контролю. Керівники окремих комітетів ще й сьогодні ставляться до цієї служби як до другорядної,

використовуючи ревізорів на бухгалтерській роботі, а завдання зі скорочення чисельності штату виконують, як правило, за рахунок скорочення ревізорів, додержуючи принципу: "що менше ревізорів, то менше турбот". Таким чином, назріла нагальна потреба в докорінному реформуванні внутрішнього контролю, адже всі без винятку міністерства мають істотні порушення.

На сьогодні у зв'язку з установленнями законодавством обмеженнями щодо підконтрольності об'єктів органам Головкиру та малоефективною роботою внутрішнього контролю для виправлення становища складаються умови, вкрай несприятливі. Тож використання державного майна та розпорядження ним належним чином не контролюються.

Розуміння наявності істотних недоліків у своїй роботі є і в підрозділах внутрішнього контролю. Для виправлення становища вносяться пропозиції прирівняти їхній статус до статусу державної контрольно-ревізійної служби з наданням відповідних повноважень, що є доцільним.

З метою необхідності реформування системи державного внутрішнього фінансового контролю розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.05.2005 р. № 158, а в подальшому – в редакції розпорядження від 22.10.2008 р. № 1347 – р. схвалено Концепцію розвитку державного внутрішнього фінансового контролю на період до 2015 року [1]. Основним напрямом зазначеної Концепції передбачається визначення стратегічних напрямів та основних етапів розвитку державного внутрішнього фінансового контролю.

Для підвищення ефективності роботи внутрішнього контролю доцільно виділити чотири напрями його реформування:

- створення відповідних контрольно-ревізійних служб та укомплектування їх відповідно до потреб (із розрахунку, щоб кожне підприємство можна було систематично перевіряти один раз у три роки);

- підвищення ефективності використання робочого часу ревізорів, застосування в їхній роботі найбільш ефективних методичних прийомів ревізії (тестування статей фінансової звітності, добір об'єктів для перевірки, застосування ймовірно-статистичних методів проведення вибірки, тощо);

- забезпечення систематичного проведення комплексних ревізій (надалі – ревізій) та удосконалення їх методичного й організаційного забезпечення;

- удосконалення статистичної звітності про роботу внутрішнього контролю та структури його органів.

У чинному на сьогодні Порядку про внутрішній фінансовий контроль і розроблених відповідно до нього відомчих положеннях у міністерствах немає навіть згадки про періодичність проведення ревізій. Зважаючи на наявну чисельність контрольно-ревізійних підрозділів міністерств, а також кількість підпорядкованих їм підприємств, не можна не те, що говорити, а й думати про систематичність проведення ревізій. На сьогодні вони здійснюються вибірково, тільки на тих підприємствах, які, як правило, не виконують планових показників, мають незадовільний стан фінансово-господарської діяльності. У зв'язку з цим, на більшості підприємств ревізії практично не проводяться. А якщо десь і проводяться, то без дотримання принципу періодичності, численними організаціями, за неузгодженими планами, щоразу з іншою метою. Тобто загалом мають хаотичний характер і охоплюють, зокрема в бюджетних установах, тільки частину бюджетних коштів, як правило, – меншу. А отримані результати таких ревізій дають фрагментарне й нерідко дуже викривлене уявлення про формування та використання цих коштів Для отримання повних, вірогідних, документально підтверджених даних про те,

куди і як спрямовуються кошти з бюджету (керівництву країни це безумовно потрібно), необхідно витратну частину бюджету перевіряти щороку й повністю. Саме так це роблять у країнах, значно заможніших, аніж наша. До речі, не завадила б і щорічна документальна ревізія або перевірка з питань виконання дохідної частини бюджету. Забезпечити таку періодичність бюджетних перевірок на сьогодні досить складно. Реально до цього доведеться йти не один рік, але непрості правові, процедурні й організаційні питання потрібно вирішувати вже сьогодні. Проблема полягає, крім іншого в непорядкованості, по суті, – у відсутності на цей час цілісної системи державного внутрішнього фінансового контролю, в значній кількості органів, наділених тією чи іншою мірою правом контролю, у відсутності явного ієрархічного підпорядкування ревізійних служб.

Останнім часом у ревізійній роботі, яка ніколи не була легкою і приємною в усіх відношеннях, дедалі виразнішими стають такі її особливості, як небезпечність для життя, складність, напруженість, довготривалість. Це проявляється за будь-яких ревізій і перевірок, але передусім – під час роботи за дорученням правоохоронних органів. Такі ревізії часто вже не можна проводити без попереднього вилучення документів і озброєної охорони. При нормативному терміні один місяць вони нерідко тривають до шести і більше місяців. Тому доцільно у Порядку про внутрішній фінансовий контроль передбачити порядок вилучення у підприємства документів незалежно від того, за чий дорученням провадиться ревізія чи перевірка. Крім того, слід зняти чинну на сьогодні жорстку регламентацію граничного терміну ревізії – 30 робочих днів, яких фактично рідко коли вистачає для завершення роботи. Вважаємо, що строки проведення ревізії і склад ревізійної групи потрібно визначити диференційовано, з урахуванням обсягу запланованих робіт, зумовлених конкретними завданнями ревізії і особливостями підприємства, що ревізується. Керівник, який призначив ревізію, повинен мати право за мотивованим поданням керівника ревізійної групи (ревізора) продовжити первісно встановлений строк ревізії на стільки, на скільки потрібно.

Заради справедливості зауважимо, що й укомплектувати ревізорами контрольну службу стає дедалі складніше. І це зрозуміло – оплата праці ревізора нині аж ніяк не компенсує а ні небезпечності її, а ні складності, а ні напруженості. Крім того, й жодних соціальних чи побутових пільг для ревізорів не передбачено. Орієнтуючись на справді обґрунтоване й справедливе рішення, прийняте в законодавчому порядку щодо рівня оплати праці працівників Рахункової палати, було б виправданим оплачувати практично так само й працю внутрішніх ревізорів та ревізорів Головки КРУ, а також максимально наблизити до їхнього рівня оплату праці інших працівників фінансового контролю. Необхідно також максимально поліпшити цим працівникам соціальні умови, які сприятимуть незалежності й результативності їхньої праці. Важко зрозуміти, а тим більше пояснити, наприклад, відомчому ревізоріві, чому він отримує заробітну плату, незрівнянно нижчу від заробітної плати спеціалістів Рахункової палати. Зрозуміло, для цього потрібні додаткові кошти із бюджету. Але виявле-

ні ревізорами мільйони гривень, які було втрачено через незаконні витрати, інші зловживання на підприємствах, у багато разів перебивають витрати на їх утримання, до того ж, сприяють подальшому зміцненню фінансової дисципліни.

Зауважимо також, що для поліпшення матеріального й морального стимулювання праці ревізорів на сьогодні дуже неефективно використовується премія. Це пов'язано з тим, що вона вже не має стимулюючого значення, бо є практично доплатою до заробітної плати. У зв'язку з цим необхідно поновити роль преміювання за якість роботи ревізорів – результати виконання централізованих завдань Міністерства фінансів України, Верховної Ради, правоохоронних органів, робіт відповідно до плану ревізій і перевірок. Але для цього потрібно передбачити сталі показники якості ревізійної роботи, які мають винагороджуватися відповідними доплатами.

Крім зазначених напрямів реформування системи внутрішнього контролю, доцільно виділити такі:

передбачити, щоб у кожному міністерстві до внутрішньої структури контрольно-ревізійної служби обов'язково входили відділи: ревізій та перевірок; економічного аналізу; профілактики економічних правопорушень;

надати додаткові повноваження контрольно-ревізійній службі щодо перевірки підприємств різноманітних форм власності в межах завдань за програмами ревізій (перевірок) підвідомчих підприємств;

підвищити відповідальність керівників за роботу очолюваних ними галузевих управлінь та за стан справ на підпорядкованих їм підприємствах щодо економічних правопорушень і злочинів, виявлених Головки КРУ, Державною податковою адміністрацією, прокуратурою і оцінювати їхню роботу не тільки за обсягами виробництва, якістю продукції, а й за збитками, спричиненими економічними правопорушеннями.

Крім того, було б доцільним цілковито передати функції зовнішнього контролю щодо проведення ревізій у системі внутрішнього контролю державній контрольно-ревізійній службі, що дало б змогу зменшити тиск і втручання зацікавлених осіб у її роботу.

Вважаємо, що реалізація запропонованих напрямів реформування державного внутрішнього контролю дозволила б створити значно ефективнішу систему контролю, підвищивши її роль і значення у фінансово-господарській діяльності підприємств та розвитку економіки держави загалом.

1. Концепція розвитку державного внутрішнього фінансового контролю на період до 2015 року: схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.05.2005 р. №158 (в редакції розпорядження Кабінету Міністрів України від 22.10.2008 р. №1347-р.) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/public> 2. Порядок взаємодії органів державної контрольно-ревізійної служби з контрольно-ревізійними підрозділами міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, їх територіальних органів при здійсненні планових та позапланових контрольних заходів: затверджено наказом Головки КРУ України від 18.11.2003 р. №274 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/public> 3. Порядок здійснення міністерствами, іншими центральними органами влади внутрішнього фінансового контролю: затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 22.05.2002 р. №685. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/public>